

Handläggare
Linn Hemmingsson
Telefon: 08-50825327
Carolina Morales
Telefon: 08-50825146

Till
Socialnämnden
2025-03-17

Rapport över kartläggning av personer som lever i hemlöshet i Stockholms stad 25-26 september 2024

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner kartläggningen av personer i hemlöshet i Stockholms stad.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Sammanfattning

Socialförvaltningens avdelning för strategi och utveckling genomför på uppdrag av socialnämnden vartannat år i september månad en strukturerad kartläggning över vuxna personer över 20 år som är kommuninvånare och som lever i någon boendesituation som enligt stadens definition betraktas som hemlöshet. Kartläggningen baseras på uppgifter från socialtjänst, akutboenden, frivilligorganisationer, uppsökare och beroendeakutmottagningar. Denna kartläggning avser mätdygnet 25-26 september 2024 och omfattar 2 196 personer, vilket är en minskning med 332 personer och 13 procentenheter jämfört med föregående kartläggning som genomfördes år 2022.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner rapporten över personer som lever i hemlöshet i Stockholms stad 25-26 september 2024 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Bakgrund

Sedan 2004 genomförs i Stockholms stad strukturerade kartläggningar av hemlöshetens utveckling och omfattning vartannat år. Kartläggningarna beskriver situationen under ett specifikt mätdygn. Kartläggningarnas syfte är att kunna följa utvecklingen över tid och att skapa ett kunskapsunderlag för utarbetande av adekvata insatser riktade till personer som lever i hemlöshet. 2024 års kartläggning har genomförts genom en webbenkät i samverkan mellan socialförvaltningen och Origo Group AB.

Kartläggningens målgrupp är vuxna personer över 20 år som är kommuninvånare och som lever i någon boendesituation som enligt stadens definition betraktas som hemlöshet. Därtill ska personen under de aktuella datumen 25-26 september 2024 ha varit aktuell för ansökan, utredning eller insats inom stadens socialtjänst, befunnit sig på ett akutboende, haft kontakt med en frivilligorganisation, uppsökare eller besökt en beroendeakut.

Kartläggningen har utgått ifrån Stockholms stads definition av hemlöshet:

- Som personer i hemlöshet räknas de som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande samt är hänvisade till tillfälliga boendialternativ eller som sover utomhus.
- Personer som bor på institutioner, i familjehem, annan vårdinrättning eller akuta boendelösningar och som inte har någon bostad ordnad vid en eventuell utskrivning räknas också som levande i hemlöshet.
- Som personer i hemlöshet räknas också de som tillfälligt bor hos olika kamrater eller bekanta (max tre månader).

Däremot räknas inte de som bor i andra hand eller hos någon anhörig som personer i hemlöshet. Inte heller personer som bor i en försökslägenhet, i Bostad först eller inom SHIS Bostäder med tidsbegränsat förstahandskontrakt.

Ärendet

Kartläggningen ger en ögonblicksbild av antalet personer i hemlöshet som rapporterats in den 25-26 september 2024.

Resultaten visar i korthet följande:

- 2 196 personer ingår i kartläggningen för år 2024. Det är en minskning med 332 personer och 13 procentenheter jämfört med kartläggningen som genomfördes år 2022.
- Majoriteten (73 %) av de inrapporterade personerna är män, vilket är i linje med tidigare års kartläggningar.
- Andelen kvinnor har minskat med fem procentenheter jämfört med föregående kartläggning.
- Åtta procent av de inrapporterade är 65 år eller äldre, medan 10 procent är mellan 20-25 år, vilket är ungefär hur det såg ut även 2022.
- Den vanligaste boendesituationen för de inrapporterade är träningslägenhet i egen regi eller inom ramavtal.

- Mindre än hälften (45 %) av personerna i kartläggningen befinner sig i någon boendesituation som definieras som mer akut, vilket är en minskning med fyra procentenheter jämfört med föregående kartläggning.
- 176 personer (8 %) uppges inte ha något stödbehov utöver en bostad, vilket är en minskning med sex procentenheter jämfört med 2022.
- Ungefär hälften (49 %) av de inrapporterade personerna anses ha behov av stöd till drogfrihet, tätt följt av socialpsykiatriskt inriktat stöd (42 %).
- Majoriteten av de inrapporterade personerna (66 %) uppges ha ett känt skadligt bruk och beroende, som antingen är pågående eller som ligger sex månader tillbaka i tiden.
- Andelen kvinnor som uppges ha ett pågående skadligt bruk och beroende (41 %) har ökat med elva procentenheter jämfört med föregående kartläggning.
- 745 personer (37 %) av dem med någon form av skadligt bruk och beroende har samtidig förekomst av påtagliga psykiska problem, vilket är en ökning med sju procentenheter jämfört med föregående kartläggning.
- Drygt hälften (54 %) av de som rapporterats ha ett skadligt bruk och beroende får någon typ av vård, behandling eller stödinsats för sitt skadliga bruk.
- En femtedel (20 %) av alla personer i kartläggningen är föräldrar till barn under 18 år.
- Majoriteten (75 %) av de som bor stadigvarande eller växelvis med sina barn är kvinnor.
- För nära hälften (43 %) av personerna uppges orsaken till hemlöshet vara att personen inte haft möjlighet att inträda på bostadsmarknaden.
- Den dominerande orsaken till att personer inte haft möjlighet att inträda på bostadsmarknaden uppges vara social problematik, som exempelvis skadligt bruk och beroende eller psykisk ohälsa.
- För 13 procent av kvinnorna (72 st.) som rapporterats in från stadsdelsförvaltningar och enheten för hemlösa uppges våld i nära relation vara orsaken till att de lever i hemlöshet, vilket är i linje med resultaten från föregående kartläggning då andelen var 14 procent.

Av kartläggningen framgår att 114 personer, motsvarande fem procent av samtliga inrapporterade, sov utomhus vid mättilfället. Det är en minskning med 84 personer och motsvarande tre procentenheter jämfört med föregående kartläggning 2022 då 198 personer rapporterades sova ute. Minskningen av antalet personer i denna hemlöshetssituation beror dock främst på att stadens uppsökarteam på grund av ett administrativt misstag inte har deltagit i 2024 års kartläggning. Detta har betydelse då det framförallt är uppsökare som kommer i kontakt med personer som sover utomhus.

Uppsökarteamets observationer av personer som sov ute under det aktuella mättdygnet 25-26 september 2024 har inhämtats separat efter det att kartläggningen avslutades. Uppsökarteamets observationer i kombination med data från föregående kartläggning leder sammantaget till bedömningen att andelen personer som sov ute vid mättdygnet 25-26 september 2024 ligger på samma nivå, om cirka åtta procentenheter, som vid föregående kartläggning 2022.

Antalet kartlagda personer jämfört med antalet kommuninvånare

Vid tidpunkten för framtagandet av rapporten var befolkningsstatistiken avseende Stockholms stad 2024 ännu inte helt färdigställd. Enligt stadens befolkningsprognos för 2024 uppskattades antalet invånare 20 år och äldre uppgå till 784 759 personer¹. De personer som rapporterats in till 2024 års kartläggning av personer som lever i hemlöshet i Stockholms stad utgör följaktligen 0,3 procent av det prognostiserade antalet kommuninvånare i motsvarande åldersgrupper.

Jämställdhetsanalys

I rapporten presenteras information genomgående könsuppdelad. Kartläggningen visar att majoriteten, 73 procent, av de inrapporterade personerna var män. Andelen inrapporterade kvinnor har minskat med fem procentenheter jämfört med föregående kartläggning, från 32 procent år 2022 till 27 procent i 2024 års kartläggning.

Uppgifterna i kartläggningen går att förstå som att det framförallt är kvinnor utan andra stödbehov utöver behovet av boende som har minskat. I föregående kartläggning från 2020 uppgavs 17 procent av de kartlagda kvinnorna inte ha något behov av stöd utöver bostad, medan andelen i 2024 års kartläggning har minskat till åtta procentenheter. De stadsdelsförvaltningar som står för de största minskningarna av antalet inrapporterade personer i någon hemlöshetssituation har förklarat minskningarna med att de arbetat

aktivt med att erbjuda stöd i bostadssökande, framförallt till barnfamiljer.

Bland barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden är familjekonstellationen ensamstående kvinna med barn överrepresenterad enligt förvaltningens kartläggningar.² Det är alltså sannolikt att fler kvinnor än män kunnat dra nytta av det stöd i bostadssökande som erbjudits barnfamiljer. Minskningen av andelen kvinnor ska också ses i relation till att antalet lägenheter som Bostadsförmedlingen i Stockholm AB förmedlat till sökande med kötid om 0-2 år ökat markant.³

Samtidigt som andelen kvinnor utan andra stödbehov än bostad har minskat, så har andelen kvinnor med komplexa stödbehov relaterade till skadligt bruk och beroende och psykisk ohälsa ökat i jämförelse med föregående kartläggning.

Samsjuklighetsutredningen⁴ konstaterar att det bland kvinnor är vanligare med erfarenheter av övergrepp och andra trauman samt att kopplingen mellan psykisk ohälsa och skadligt bruk och beroende förefaller vara starkare hos kvinnor. Vidare konstateras att kvinnor med samsjuklighet har en ökad risk att utsättas för våld, samtidigt som de tycks ha svårare än andra våldsutsatta att få stöd och hjälp.

Barnrättsperspektiv

Totalt har 444 personer (20 %) som rapporterats befinna sig i en hemlöshetsituation uppgetts vara föräldrar till barn under 18 år. Det är en minskning med två procentenheter jämfört med kartläggningen 2022 då 22 procent av personerna uppgavs vara föräldrar till barn under 18 år. Av de personer som i 2024 års kartläggning uppgetts vara föräldrar är det 85 personer som uppgetts bo stadigvarande eller växelvis tillsammans med sina minderåriga barn.

Då det kan antas att alla de 444 personerna som uppges vara förälder har minst ett barn under 18 år innebär det sammantaget att det som lägst räknat är motsvarande antal barn i Stockholms stad som berörs av hemlöshet. Socialtjänsten ska beakta barnperspektivet i alla ärenden som omfattar barn som själva lever i eller berörs av en förälders hemlöshet. Barn ska så långt som det är möjligt själva få komma till tals och deras synpunkter och rättigheter ska beaktas vid utformningen av stödinsatser.

² Se exempelvis [Rapport - Barnfamiljer med socialtjänstkontakt i Stockholms stad som lever under osäkra boendeförhållanden 2023](#), hämtad 2025-01-27.

³ [Hyra och kötid per område - Bostadsförmedlingen i Stockholm AB](#) hämtad 2025-01-27

⁴ [Från delar till helhet - Regeringen.se](#), hämtad 2025-01-27.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid förvaltningens avdelning för strategi och utveckling. Origo Group har svarat för insamlandet av enkäter samt för tabellbearbetningar. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 12 mars. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 13 mars.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stöd i bostadssökande ger resultat

De stadsdelsförvaltningar som står för de största minskningarna av antalet inrapporterade personer i någon hemlöshetsituation jämfört med föregående kartläggning har förklarat minskningarna med att de arbetat aktivt med att erbjuda bostadsvägledning och praktiskt stöd i bostadssökande. Vid redovisningen av resultaten av 2022 års kartläggning av personer som lever i hemlöshet i Stockholms stad⁵ lyfte förvaltningen att flera stadsdelsförvaltningar hade utvecklat arbetssätt för att ge stöd i bostadssökande samt att förvaltningen arbetade för att sprida lärande exempel.

Inom ramen för arbetet inför omställningen till ny socialtjänstlag har de generella behoven av att kunna erbjuda praktiskt stöd och vägledning i första linjens socialtjänst blivit mycket tydliga. Förvaltningen kommer under verksamhetsåret och i sammanhanget införandet av första linjens socialtjänst fortsätta att arbeta för att sprida kunskap om vilka former av bostadsvägledning och praktiskt stöd i bostadssökande som ger resultat.

Arbetet med nollvisionen för äldre i hemlöshet måste fortsätta. Kartläggningens resultat visar att andelen personer 65 år och äldre som lever i hemlöshet inte minskar och att utvecklingen för ålderskategorin 65 år och äldre som lever i hemlöshet verkar röra sig i motsatt riktning jämfört med den kartlagda gruppen som helhet. Resultaten kan möjligen till viss del förklaras mot bakgrund av att den målgrupp personer som förvaltningen i sin analys av kartläggningens resultat identifierar som svår att nå med stödinsatser huvudsakligen består av personer 50 år och äldre.

Förvaltningen konstaterar att arbetet med att implementera den nollvision kring att inga äldre ska leva i hemlöshet i Stockholms stad⁶, vilken socialnämnden och äldrenämnden gemensamt antog i december 2023, behöver fortsätta. Förvaltningen kommer under verksamhetsåret att arbeta med budgetuppdrag om att utreda förutsättningarna för boende för äldre personer med komplexa

⁵ [tjänsteutlåtande-rapport-over-kartlaggning-av-personer-som-lever-i-hemloshet-i-stockholms-stad-25-26-september-2022-samt-redovisning-av-ytterligare-tre-uppdragpdf](#), hämtad 2025-01-31.

⁶ [Nollvision – inga äldre ska leva i hemlöshet i Stockholms stad](#), hämtad 2025-01-31.

stödbehov som lever i hemlöshet och ser med tillförsikt fram emot att resultaten av det arbetet kommer att bidra till det fortsatta arbetet med implementeringen.

Andelen personer med komplex problematik ökar

Andelen personer som rapporterats ha en komplex problematik med samtidig förekomst av skadligt bruk och beroende samt påtagliga psykiska problem har ökat med sju procentenheter i jämförelse med föregående kartläggning år 2022. Denna utveckling går i motsatt riktning mot målet i stadens program för att motverka hemlöshet om att antalet personer i hemlöshet med komplex problematik ska minska.

Staden, Region Stockholm och Caphria Maria har tillsammans tagit fram en gemensam processkarta för personer med komplex samsjuklighet. Processkartan har som syfte att förbättra det samordnade stödet till personer med komplex samsjuklighet. Processkartan har testats som en pilot under 2024 och erfarenheter från genomförd utvärdering tillvaratas. Förvaltningen ser ett behov av att de insatser som erbjuds målgruppen ska följa Socialstyrelsens rekommendationer i de nationella riktlinjerna⁷.

Under 2025 kommer förvaltningen att arbeta med budgetuppdrag om utreda förutsättningar för boende för personer med samsjuklighet. Uppdraget kommer att redovisas för socialnämnden i december 2025.

Kvinnor i hemlöshet med komplex problematik är en särskilt utsatt grupp

Andelen kvinnor som lever i hemlöshet i staden och som har samsjuklighet i form av psykisk ohälsa och skadligt bruk och beroende förefaller öka i 2024 års hemlöshetskartläggning jämfört med den föregående. Samsjuklighetsutredningen har konstaterat att kvinnor med samsjuklighet har en ökad risk att utsättas för våld, samtidigt som de tycks ha svårare än andra våldsutsatta att få stöd och hjälp. Kvinnor med skadligt bruk och beroende med en komplex problematik i form av samsjuklighet, hemlöshet och våldsutsatthet behöver tillgång till behovsanpassade stöd- och boendeinsatser.

Resultaten av kartläggningen kommer att uppmärksammas och följas upp både inom ramen för implementeringen av Bryt upp – sammanhållet stöd till våldsutsatta⁸ och genom budgetuppdrag om att utreda förutsättningar för stödboende med drogtolerans för

⁷ [Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende](#), s. 56-ff.
Hämtad 2025-01-31.

⁸ [Slutrapport Bryt upp - sammanhållet stöd för våldsutsatta](#), hämtad 2025-01-31.

kvinnor som kommer att redovisas för socialnämnden i december 2025.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner rapporten över personer som lever i hemlöshet i Stockholms stad 25-26 september 2024 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Personer som lever i hemlöshet i Stockholms stad 25-26 september 2024.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-03-10
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-03-10